

עולם חסד ייבנה

על דמותה של רות, ועל עלייתה מהתחתית לאמה של מלכות – מלכות בית דוד

א. רות ב, יט-כב

יט ותלכנה שתיהם, עד-בואנה בית לחם; ויהי, כבואנה בית לחם, ותהם כל-העיר עליהן, ותאמרנה הזאת נעמי. כ ותאמר אליהן, אל-תקראנה לי נעמי: קראן לי מרא, כי-המר שדי לי מאד. כא אני מלאה הלכתי, וריקם השיבני ה'; למה תקראנה לי, נעמי, וה' ענה בי, ושדי הרע לי. כב ותשב נעמי, ורות המואביה כלתה עמה, השבה, משדי מואב; והמה, באו בית לחם, בתחלת, קציר שערים.

שאלות להבנת המקור

כשנעמי ורות חזרו לבית לחם,

- איזה יחס הן קיבלו? איך, לדעתכם הן הרגישו? מצאו בקטע שלמעלה את המילים המתארות את התחושות של נעמי ורות.

ב. רות/ טניה הדר

רות לובשת בי צורה של כאב,
דוד מצפה, אבל עדין הכל
סגור
הבעל המת, מואב הארץ
החדשה
*

וכמו רות מועקת בכי,
רגעים חרוקים אלה של מיתה
*

בין קער כתפי
מנחת רות,
צחוקה, בכיה,
רות העזובה, הקטנה
מול אבדנה, מול בדידותך
מסירותי נראית קטנה ויומיומית
זהב בין ידיך, בין כתפידך,
בגון שערך שהתאדם זה
בשדות בית-לחם

טניה הדר, רות, מתוך: בארצות החיים – שירים, הקיבוץ המאוחד 1991, עמ' 61

© כל הזכויות שמורות למחברת ולאקרא"ם

שאלות להבנת המקור

מה מבטא השיר? איך מתוארת בו רות? מה היה מעמדה בבית לחם?

א. רות ג, ט-יג

וַיֹּאמֶר מִי-אַתָּה; וַתֹּאמֶר אֲנֹכִי רות אֲמַתְךָ וּפְרִשְׁתָּ כְנָפֶיךָ עַל-אֲמַתְךָ כִּי גָאֵל אֶתָּה. י וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתָּה לְה' בְּתִי--הֵיטִבְתָּ חֲסִדְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן-הָרֵאשׁוֹן לְבִלְתִּי-לָכֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים--אִם-דָּל וְאִם-עָשִׂיר. יא וְעַתָּה בְּתִי אֶל-תִּירְאֵי כָל אֲשֶׁר-תֹּאמְרֵי אֶעֱשֶׂה-לָּךְ: כִּי יוֹדַע כָּל-שַׁעַר עָמִי כִּי אֲשַׁת חֵיל אַתָּה. יב וְעַתָּה כִּי אֲמַנָּם כִּי אִם גָּאֵל אֲנֹכִי; וְגַם יֵשׁ גָּאֵל קָרוֹב מִמְּנִי. יג לִינִי הֲלִילָה וְהָיָה בְּבִקְרֵ אִם-יִגְאָלְךָ טוֹב יִגְאָל וְאִם-לֹא יִחְפֹּץ לִגְאָלְךָ וְיִגְאָלְתִּיךָ אֲנֹכִי חִי-ה'; שְׂכָבִי עַד-הַבֹּקֶר.

שאלות להבנת המקור

- כיצד רואה בועז את רות? במה "המשקפיים" של בועז שונים מה'משקפיים' של אנשי בית לחם ובמה הם דומים?

ב. הרב שהגן על המופקרת

אלמנה ענייה אחת פנתה אל רבי יצחק מוורק. סיפרה האישה כי סוחרים שהיו בעסקי מסחר עם בעלה, נשארו חייבים לו שישים רובל, אך אינם רוצים לשלם לה את הכסף, ואין לה ממה להתפרנס. ביקשה האלמנה מן הרבי שיסייע לה וידאג שכספה ישולם לה. קרא הרבי לסוחרים ושטח בפניהם את בקשתה. אמרו הסוחרים: "איך מרחם אתה על אישה מופקרת שכזאת? כבר לפני שלוש שנים נפטר בעלה, והנה לפני חצי שנה ילדה אישה זו ילד!" ענה להם הרבי: "אם ענייה היא כל כך עד שהוכרחה להפקיר את עצמה, הרי היא זקוקה לרחמים רבים עוד יותר. לכן לכו והחזירו לה את כספה תכף ומיד!"

לקוח מזושא

גרסת המקור מופיעה באהל יצחק, תרע"ד

שאלות להבנת המקור

- חשבו, אילו יכלה רות לפנות אל ר' יצחק מוורק, כיצד היה מגיב אליה? האם היא הייתה מתחנתת עם בועז?
- מה הדמיון בין מעשהו של בועז ובין מעשהו של ר' יצחק מוורק?

ג. ילקוט שמעוני רות סימן תרא

"המגילה הזו אין בה לא טומאה ולא טהרה, לא היתר ולא איסור, ולמה נכתבה? ללמדך שכר של גומלי חסדים."

שאלות להבנת המקור

- מי הם גומלי החסדים במגילה, ומה החסדים שהם עושים?
- האם מעשהו של ר' יצחק וורקי היה מעשה חסד? ואם כן במה הוא דומה לסיפורם של רות ובועז?